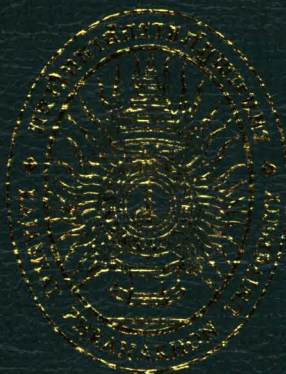

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247939

การสำรวจและประเมินผลของนิคมโรงงาน ชีวประมงสีกันบุรีที่ ๑
โรงงานหมักปุ๋ย กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ภคกฤษ เสือทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

พ.ศ. 2553

การสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนมีนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ภรภัทร เสน่หา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนมินบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
แบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัย

กรภัทร เสน่หา

สาขาวิชา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ดร.กำพล คำรงค์วงศ์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานการสอบ
(ดร.บุญเรือง เนียมหอม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.กำพล คำรงค์วงศ์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร.วัฒนา มัคคสมัน)

โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรี ขจรไชยกูล)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
วันที่ เดือน 16 พ.ย. 2553 พ.ศ.

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนมินบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
แบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัย

ภรภัทร เสน่หา

ระดับการศึกษา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

พ.ศ.

2553

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลัก ดร.กำพล ดำรงวงศ์

247939

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางและผลการสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมินบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ที่ขาดความรับผิดชอบ จำนวน 10 คน และผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครู 8 คน และผู้ปกครอง 10 คน โดยทั้งครูและผู้ปกครองเป็นผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกภาคสนาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบประเมินความรับผิดชอบ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพความรับผิดชอบแบบ Scoring rubrics มี 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับดีมาก เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมี 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างความตระหนักและศึกษาปัญหา 2) การวางแผนปฏิบัติการแก้ปัญหา 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การประเมินและสรุปผล และ 5) การสะท้อนผลกลับของการดำเนินการแก้ปัญหา โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมอย่างจริงในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนปรากฏว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อมในการเรียนและปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมาก กล่าวคือ นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเตรียมความพร้อมมากขึ้น รู้จักการจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนและหนังสือมาจากบ้านโดยปฏิบัติได้ทุกวันอย่างสม่ำเสมอ

2.2 การเอาใจใส่ต่อการเรียนอยู่ในระดับดี กล่าวคือ นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยปฏิบัติได้บ่อย ๆ

2.3 ความขยันอดทนเรียนอยู่ในระดับดี กล่าวคือ นักเรียนขยันอดทน เอาใจใส่ต่อการเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความพยายามและตั้งใจ มีความอดทนตั้งใจฟังเวลาครูสอน โดยปฏิบัติได้บ่อย ๆ

2.4 ความพยายามปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกหัดอยู่ในระดับดี กล่าวคือ นักเรียนมีความพยายามในการปรับปรุงแก้ไขและรับผิดชอบในการทำแบบฝึกหัด เมื่อพบข้อบกพร่องได้พยายามนำไปแก้ไขใหม่โดยปฏิบัติได้บ่อย ๆ

2.5 ผลงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลาอยู่ในระดับดี กล่าวคือ นักเรียนรับผิดชอบในการส่งงานต่าง ๆ ตรงเวลามากขึ้น โดยปฏิบัติได้บ่อย ๆ

Abstract

Thesis Title	Responsibility Enhancement of Grade 1 Students at Minburi School in Bangkok Metropolis by Using Participatory Action Research
The Researcher	Phorapat Saneyhah
Level of Study	Master of Education (Educational Technology and Communications)
Year	2010
Principal Thesis Advisor	Dr.Kampol Dumrongwong

247939

The objective of this present study was to find out the ways and results of grade 1 students' responsibility enhancement at Minburi School in Bangkok Metropolis by using Participatory Action Research in the second semester of the academic year 2009. The samples comprised ten students who had no responsibility, one school administrator, eight teachers, and ten parents. Both teachers and parents voluntarily took part in the research. The research tools consisted of record of group discussion, field note, in-depth interview, responsibility assessment, and criteria for assessing responsibility quality called scoring rubrics. These rubrics possessed four levels i.e., very good, good, faire, and improper. Responsibility quality at a very good level was approved by the experts. The qualitative data was collected through group discussion, in depth-interview and observation. In addition, the content analysis was also made.

The results revealed that:

1. There were five steps of their responsibility enhancement i.e., 1) awareness creation and problems study, 2) planning for problems solution, 3) plan implementation, 4) evaluation and summary, and 5) feedback of problem solution. The school administrators, teachers, and parents were encouraged to seriously and continuously take part in all steps.

2. The results of their responsibility enhancement discovered that their responsibility was overall found at a good level. The details were described as follows:

2.1 For the students' readiness of learning and doing, it was found at a very good level. This indicated that they had the responsibility of getting ready, were ready to continuously prepare their learning equipment, and books from home.

2.2 For their learning attention, it was found at a good level. This showed that they paid more attention to their studies. They could frequently do this.

2.3 For their diligence, it was found at a good level. This discovered that they were diligent, and patient. They paid attention to their studies, finished assignments with the great effort and intention, and listened to a teacher. They could frequently do this.

2.4 For their effort of improving their exercises, it was found at a good level. This revealed that they tried to improve their exercises, and had responsibility. Whenever the errors occurred, they corrected them. They could frequently do this.

2.5 For their submission of their assignments on time, it was found at a good level. This indicated that they had full responsibility by submitting their exercises on time. They could frequently do this.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วย ดร. กำพล คำรงค์วงศ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้เมตตาให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา ข้าพเจ้ากราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนมีนบุรีและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จลงได้

ขอบพระคุณคณะกรรมการชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และคณะผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้คำปรึกษาและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

กราบพระคุณคุณพ่อทองศิลป์ เสน่หา คุณแม่สายทอง เสน่หาและพี่ทุกคนที่ทำให้กำลังใจสนับสนุนมาตลอด รวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์มา ณ ที่นี้ คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ตลอดจนครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้

ภรภัทร เสน่หา

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฅ
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	9
แนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	10
ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	11
ลักษณะเด่นของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	12
จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	15
กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	17
การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	24
การสร้างเสริมความรับผิดชอบ.....	29
แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านการเรียน.....	29
ประเภทของความรับผิดชอบ.....	31
ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเสริมความรับผิดชอบ.....	32
หลักการและแนวทางการสร้างเสริมความรับผิดชอบ.....	39

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
สนามศึกษา.....	51
กลุ่มเป้าหมาย.....	52
วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
การตรวจสอบข้อมูล.....	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนักและศึกษาปัญหา.....	60
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนปฏิบัติการแก้ปัญหา.....	68
ขั้นตอนที่ 3-การปฏิบัติตามแผนการแก้ปัญหา.....	75
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและสรุปผล.....	81
ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผลกลับการดำเนินการแก้ปัญหา.....	87
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผลการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	124
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	129
ประวัติผู้วิจัย.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แนวทางการสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนมินบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 (วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2552 - วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553).....	69
4.2 กิจกรรมที่นำมาสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมินบุรี โดยการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	70
4.3 แผนการดำเนินกิจกรรมการสร้างเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมินบุรี กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552	73

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการสร้างเสริม ความรับผิดชอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมินบุรี กรุงเทพมหานคร.....	8
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างนักพัฒนา นักวิจัย และชาวบ้านก่อนและหลังการวิจัย แบบมีส่วนร่วม.....	14
2.2 ผังกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	19